

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

18 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

judecători – Cobzac Elena, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Boico Victor,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 24 septembrie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Lungu Serghei Xxxxx, născut la xxxxx, originar din Xxxxx și domiciliat în Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. 11.05.2018 – 04.06.2019 (prima instanță);
2. 08.07.2019 – 24.09.2019 (instanța de apel);
3. 12.11.2019 – 18.02.2020 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul sediul Cantemir din 04 iunie 2019 s-a hotărât: a-l recunoaște pe Lungu Serghei vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(1) lit.a) Cod penal și pe același articol i s-a stabilit ca măsură de pedeapsă 180 (una sută opt zeci) ore muncă neremunerată în folosul comunității;

Cererea procurorului privind încasarea din contul inculpatului Lungu Serghei în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 1 613 lei s-a respins, ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, pe data de 10 februarie 2018, aproximativ pe la orele 17:30, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se la domiciliul său din s. Ciobalaccia, r-nul Cantemir, unde locuiește împreună cu fratele său Xxxxx, a.n.1997, care în corespundere cu prevederile art.133¹ lit.a) Cod penal este membru de familie, în urma unui conflict apărut spontan între ei, cu scopul cauzării leziunilor corporale, inculpatul Lungu Serghei i-a aplicat fratelui său Xxxxx o lovitură cu un cuțit de bucătărie în regiunea lombară pe dreapta, după care i-a mai aplicat o lovitură cu piciorul în față în regiunea nasului, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr. 201813D0027 din 16 martie 2018 pătimitului Xxxxx leziuni corporale ușoare sub formă de plagă înțepat-tăiată a regiunii lombare pe dreapta, oarbă, nepenetrantă cu lezarea țesuturilor moi a regiunii lombare și vertebral, stare după prelucrarea primară chirurgicală a plăgii.

Fapta penală pentru care Lungu Serghei a fost găsit vinovat, a fost calificată pe baza art.201¹ alin.(1) lit.a) Cod penal, conform indicilor: violență în familie, adică acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura raionului Cantemir, Marina Ivarlac, prin care a solicitat casarea totală a sentinței de condamnare în privința inculpatului Lungu Serghei pe art.201¹ alin.(1) lit.a) Cod penal, referitor la limitele de pedeapsă aplicată. Rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu stabilirea unei pedepse lui Lungu Serghei pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin. (1) lit.a) Cod penal sub formă de 3 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis. În conformitate cu art.85 Cod penal, pedeapsa definitivă pentru cumul de sentințe lui Lungu Serghei să-i fie stabilită 3 ani și 3 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu includerea în termenul ispășirii pedepsei perioada aflării acestuia în reținere. Încasarea din contul inculpatului Lungu Serghei în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în sumă totală de 1613 lei. Corpurile delictive - un țolinc, o cuvertură, o scurtă, un cuțit de bucătărie, un batnic din sintetică de culoare albastră ce aparține părții vătămate Lungu Serghei la intrarea sentinței în vigoare, să fie nimicite.

În motivarea apelului procurorul a invocat, că la pronunțarea sentinței instanța de judecată nu a ținut cont de caracterul, gradul prejudiciabil al faptei incriminate și anume, că infracțiunea în cauză a fost săvârșită în termenul de probă (sentința din data de 19.07.2016, prin care Lungu Serghei a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(2) lit.a) și art.157 Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, iar în conformitate cu art.90 Cod penal, s-a suspendat condiționat executarea pedepsei cu stabilirea unui termen de probațiune de 2 ani).

A indicat că, Lungu Serghei este o persoană, care locuiește cu fratele său, Xxxxx, a.n.1997, recunoscută pe cazul dat în calitate de partea vătămată, se caracterizează ca o persoană agresivă, folosește băuturi alcoolice, fiind dintr-o familie nefavorizată, nu a reușit să-și termine studiile medii generale, frecventând doar 6 clase la școala din comună.

În contrapondere cu argumentele expuse de instanța de judecată, acuzația a considerat că acțiunile ilegale ale inculpatului Lungu Serghei se încadrează potrivit semnelor componente de infracțiune prevăzută de art.201¹ alin.(1) lit.a) Cod penal, care apără primordial viața și sănătatea persoanei în contextul relațiilor familiale cu manifestări violente cu vătămarea ușoară a integrității corporale. Un element obligatoriu al componente sus numite este calitatea subiecților (activi și pasivi), care sunt membri de familie. Aprecierea noțiunii de „violență în familie” se denotă ca rezultat al unor acțiuni/inacțiuni intenționate ilegale manifestate între membrii unei

familiei, cu survenirea unor consecințe prestabilite sancționate penal, dar nu este marcată ca împrejurare de fond sau evaluare a unei situații conflictuale.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 24 septembrie 2019, a fost admis apelul declarat de către procurorul în Procuratura raionului Cantemir, Marina Ivarlac.

S-a casat parțial sentința Judecătoriei Cahul sediul Cantemir din 04 iunie 2019, prin care Lungu Serghei a fost condamnat în baza art.201¹ alin.(1) lit.a) Cod penal, la pedeapsa - muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 180 ore, a fost respinsă cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată, în partea stabilirii pedepsei și în partea soluției adoptate în privința corpurilor delictive.

S-a emis în această parte o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Lui Lungu Serghei, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(1) lit.a) Cod penal, i s-a stabilit pedeapsă în formă de închisoare pe un termen de 06 (șase) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art.85 Cod penal prin cumul parțial cu pedeapsa neexecutată aplicată prin sentința Judecătoriei Cantemir din 19 iulie 2016, i s-a stabilit definitiv pedeapsa lui Lungu Serghei sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani 1 (una) lună, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art.90 Cod penal s-a suspendat condiționat pedeapsa aplicată lui Lungu Serghei pe un termen de probațiune de 3 (trei) ani, cu obligarea să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului care pune în executare sentința.

În rest sentința Judecătoriei Cahul sediul Cantemir din 04 iunie 2019, a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, în esență, partea acuzării este de opinia că soluția pronunțată de către prima instanță este corectă în partea ce ține de recunoașterea vinovăției lui Lungu Serghei de săvârșirea infracțiunii, prevăzute de art.201¹ alin.(1), lit.a) Cod penal, însă incorect instanța de fond a hotărât de a-i stabili pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, nefiind luat în considerație faptul, că inculpatul anterior a fost condamnat pentru o infracțiune similară și a comis infracțiunea dată în termenul executării sentinței anterioare.

De aceea, instanța de apel, audiind opinia părților, examinând materialele cauzei penale, a conchis asupra necesității admiterii apelului procurorului, cu casarea parțială a sentinței Judecătoriei Cahul sediul Cantemir din 04 iunie 2019 în latura penală, în partea stabilirii pedepsei definitive, cu rejudecarea cauzei în această parte și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, din considerentele ce succed.

Instanța de apel, verificând în ansamblu declarațiile fiecărui martor luat în parte, și în coroborare cu alte probe administrate, a acceptat poziția instanței de fond în partea stabilirii circumstanțelor de fapt determinante pentru calificarea faptei inculpatului

Lungu Serghei, ca fiind una corectă și argumentată.

Instanța de apel a constatat, că la pronunțarea sentinței instanța de fond corect a determinat circumstanțele de fapt și de drept și just a făcut concluzia că fapta penală reținută în culpa inculpatului Lungu Serghei din 10 februarie 2018 a avut loc și a fost săvârșită de către inculpatul Lungu Serghei în circumstanțele descrise mai sus. La momentul judecării cauzei și pronunțării sentinței instanța de fond corect a calificat infracțiunea pe art.201¹ alin.(1) lit.a) Cod penal, conform indiciilor calificativi: *violența în familie, adică acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin: maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății.*

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe administrate în cauza penală de instanța de fond, și care au fost corect apreciate prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală.

Instanța de apel a ținut seama de latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(1) Cod penal și a purces la analiza acestor elemente în prezenta speță în coraport cu circumstanțele constatate și probele administrate.

Astfel, din doctrina penală, latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(1) Cod penal se caracterizează prin vinovăție în formă de intenție directă sau indirectă, iar latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(1) Cod penal constă în: 1) fapta prejudiciabilă care constă în acțiunea sau inacțiunea manifestată fizic sau verbal; 2) urmările prejudiciabile sub forma suferinței fizice, vătămări ale integrității corporale sau a sănătății, suferințelor psihice ori a prejudiciului material sau moral; 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Astfel, pentru implicarea răspunderii în baza art.201¹ alin.(1) Cod penal, este suficient să se producă una dintre urmările prejudiciabile enumerate în dispoziția acestei norme penale.

Instanța de apel a atestat, că prin acțiunile inculpatului Lungu Serghei de cauzare a vătămarilor corporale ușoare sub formă de plagă înțepat-tăiată a regiunii lombare pe dreapta, oarbă, nepenetrantă cu lezarea țesuturilor moi a regiunii lombare și vertebral, stare după prelucrarea primară chirurgicală a plăgii, asupra lui Xxxxx care este fratele său, a fost provocată o violență fizică, care este un element de bază al laturii obiective a infracțiunii imputate și, fiind suficient pentru încadrarea acțiunilor inculpatului în prevederile art. 201¹ alin. (1) Cod penal.

Declarațiile părții vătămate Xxxxx de la prima instanță, sunt apreciate critic, acceptându-se poziția procurorului, că aceste declarații instabile, care tot mai profund se manifestă în spirit de toleranță față de inculpat, se explică prin manifestare a relațiilor familiale a părții vătămate față de inculpat.

Instanța de apel nu a acceptat declarațiile părții vătămate Xxxxx, precum că inculpatul nu a aplicat violența fizică, or aceste declarații nu au o stabilitate, și succed

propriilor declarații ale părții vătămate de la urmărirea penală, prin care dînsul îl demască pe inculpat atît sub aspectul aplicării violenței fizice (aplicarea loviturii cu cuțitul în partea de sus a fesei drepte (f.d.49).

Instabilitatea și insuficiența de sinceritate în declarațiile părții vătămate Xxxxx, cu tendința favorizării situației inculpatului, s-a atestat și din acel fapt, că la etapa urmăririi penale partea vătămată a declarat că „...s-a uitat urît la mine și mi-a spus că o să vorbească amuș cu mine... Imediat a venit din urmă, eu m-am întors și am văzut că avea în mîna dreaptă un cuțit de bucătărie cu mînerul de culoare alb cu roș. L-am întrebat ce vrea și am pornit să ies din camera trecînd de el. El, fratele Lungu Serghei atunci fără a spune ceva sau fără a face alte acțiuni, mi-a aplicat o lovitură cu cuțitul în partea de sus a fesei drepte unde am simțit înțeparea...”, iar la instanța de fond neagă această violență din partea inculpatului declarînd „... cînd a venit acasă, fratele Lungu Serghei stătea la masă, tăia pîine. Serghei l-a întrebat unde a fost. El i-a spus, că la lucru. S-au luat la sfadă, au început a se trînti. În acest timp Lungu Serghei era cu cuțitul în mîină și întîmplător l-a împus cu cuțitul în spate. A căzut jos, a venit ambulanța și a fost transportat la spital...”.

Din aceste considerente prima instanță corect a reținut ca fiind veridice declarațiile părții vătămate Xxxxx de la urmărirea penală, care și se confirmă prin declarațiile martorilor audiați în ședința de judecată.

Verificînd aspectele de drept operate de instanța de fond la stabilirea și individualizarea pedepsei penale pentru inculpatul Lungu Serghei, instanța de apel a considerat că necesită a fi admis apelul procurorului în latura penală. Admiterea apelului procurorului a rezidat din faptul că instanța de fond eronat a individualizat pedeapsa penală în privința inculpatului Lungu Serghei.

Instanța de apel a menționat că materialele cauzei atestă că prin sentința Judecătorei Cantemir din 19 iulie 2016, Lungu Serghei a fost condamnat în baza art.201¹ alin.(2), lit.a) și art.157 Cod penal, cu aplicarea art.84 Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă de 2 ani închisoare, fiind suspendată executarea pedepsei pe un termen de probațiune de 2 ani.

În viziunea instanței de apel prima instanță la individualizarea pedepsei pentru inculpatul Lungu Serghei nu a apreciat în deplină măsură personalitatea acestuia, și că Lungu Serghei anterior a mai fost pe banca acuzaților, fiind condamnat pentru infracțiune similară.

Din atare considerente, instanța de fond nu a reținut că anterior inculpatul a fost condamnat la 19 iulie 2016 pe un termen de 2 ani închisoare, iar infracțiunea supusă apelului, a fost comisă de inculpatul Lungu Serghei la data de 10 februarie 2018, adică pînă la executarea deplină a pedepsei pe prima condamnare.

La individualizarea pedepsei în privința inculpatului Lungu Serghei, instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana inculpatului, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului Lungu Serghei.

Instanța a considerat, că, cu luarea în calcul a tuturor criteriilor de individualizare stabilite la art.75-78 Cod penal, pedeapsa echitabilă pentru inculpatul Lungu Serghei pe art. 201¹ alin.(1) lit. a) Cod penal, poate fi rațională și își va găsi efectul numai prin aplicarea pedepsei cu închisoarea pe un termen de 06 luni cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În acest sens, instanța de apel a ținut seama la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78, Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunii mai puțin gravă prin prisma prevederilor art.16 Cod penal, de personalitatea inculpatului, și anume că, inculpatul Lungu Serghei la locul de trai se caracterizează negativ (f.d.39), la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află (f.d.35, 37), potrivit revendicării Lungu Serghei anterior a fost condamnat (f.d.18-20), a comis infracțiunea în perioada de probațiune, vina în comiterea infracțiunii incriminate a recunoscut parțial, partea vătămată careva pretenții față de el nu are, motiv din care a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare. Circumstanțe atenuante nu au fost stabilite, iar ca circumstanțe agravante ale vinovăției lui Lungu Serghei instanța de apel le-a stabilit: comiterea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru o infracțiune similară și comiterea infracțiunii în stare de ebrietate.

De asemenea, instanța de apel a ținut cont și de personalitatea inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel dinainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate și a conchis că în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului, corijarea și reeducarea acestuia este posibilă doar cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 06 luni, or, anterior inculpatul a fost condamnat prin sentința Judecătorei Cantemir din 19 iulie 2016 pentru comiterea infracțiunii prevăzută de art. 201¹ alin. (2), lit. a) și art. 157 Cod penal, cu aplicarea pedepsei sub formă de 2 ani închisoare, executarea pedepsei numite în baza art. 90 Cod penal, fiind suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune 2 ani. Prin urmare, în baza art. 85 Cod penal, pentru cumul de sentințe, i s-a adăugat lui Lungu Serghei, parțial termenul de pedeapsă neexecutat, stabilindu-i final pedeapsa de 2 ani și 1 lună închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Apreciind influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului Lungu Serghei, instanța de apel a conchis, că corectarea și reeducarea inculpatului Lungu Serghei este posibilă prin aplicarea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani 1 lună, cu aplicarea art. 90 Cod penal, suspendându-i condiționat executarea pedepsei închisorii pe o perioadă de probațiune de 3 ani, fapt care va duce la restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Subsecvent, instanța de apel a menționat că, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească

echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, și să fie în strictă conformitate cu dispozițiile Părții speciale a Codului penal, ținându-se cont de limitele fixate în sancțiunea infracțiunii incriminate.

Așadar, instanța de apel a stabilit pedeapsa inculpatului Lungu Serghei, conducându-se de principiul individualizării pedepsei (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, art. 75 alin. (1) Cod penal. Or pedeapsa stabilită acestuia nu este prea aspră și una echitabilă, din considerentul că aceasta este direct proporțională cu caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuază sau agravează răspunderea, și anume, la caz, s-a avut în vedere că infracțiunea comisă de către inculpat face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave prin prisma prevederilor art. 16 Cod penal, de personalitatea inculpatului, și anume că, inculpatul la locul de trai se caracterizează negativ, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, iar potrivit revendicării Lungu Serghei anterior a fost condamnat și a comis fapta respectivă în perioada de probațiune, vina a recunoscut parțial, partea vătămată careva pretenții față de el nu are, deaceea nu este rațional ca acesta să execute real pedeapsa închisorii, totodată fiind obligat să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului care pune în executare sentința.

În aceleași considerente instanța de apel a notat, că pedeapsa penală este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Or, s-a considerat că, inculpatul Lungu Serghei nu prezintă pericol social în măsura în care ar urma să fie izolat de societate.

De rînd cu aceasta, instanța de apel, a apreciat ca nefondată solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpatul Lungu Serghei în contul statului a cheltuielilor judiciare suportate în cuantum de 1613 lei, or, aceste sunt cheltuieli care sunt achitate din sumele alocate de stat pentru cheltuieli aferente.

Or, potrivit art. 6 paragraful 2 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului, sarcina probațiunii este pusă pe seama organului de urmărire penală, persoana acuzată de un delict beneficiind de prezumția nevinovăției. Prin urmare, obligația pozitivă a statului constă în a colecta probe necesare în vederea constatării faptei penale, identificării făptuitorului, și implicit asumarea cheltuielilor aferente procesului. Dispozițiile alin. (3) art. 75 din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar din 14.04.2016 expres stabilește că în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat. La caz, inculpatul nu a solicitat personal numirea și

efectuare raportului de expertiză medico-legală, aceasta a fost solicitată de organul de urmărire penală în vederea administrării probelor. Drept urmare cheltuielile de efectuare a expertizei urmează să fie achitate din bugetul de stat fapt expres prevăzut și în art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală. Aceste circumstanțe a condiționat necesitatea respingerii cerinței procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată.

5. Decizia instanței de apel este atacată *cu recurs ordinar* în termen la data de 31 octombrie 2019 de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, prin care indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, a solicitat casarea parțială a deciziei atacate, în partea stabilirii pedepsei și a soluției privind cheltuielile judiciare, în cauza penală privind pe Lungu Serghei, recunoscut vinovat și condamnat de comiterea infracțiunii prevăzute în art.201¹ alin.(1) lit.a) Cod penal și dispunerea rejudecării cauzei, în această parte, de către instanța de apel, în cazul în care eroare judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat următoarele motive :

- recurentul consideră că decizia adoptată de către instanța de apel în latura penală, în partea stabilirii pedepsei, și respingerea solicitării procurorului privitor la încasarea din contul lui Lungu Serghei în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 1613 lei este neîntemeiată și pasibilă casării din următoarele temeiuri:

- conform art.427 alin.(1) Cod de procedură penală - hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri: 6) hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; 10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

- la stabilirea pedepsei instanța de apel a interpretat eronat regulile de individualizare a pedepsei penale, a liberat neîntemeiat pe inculpat de pedeapsa penală aplicând prevederile art.90 Cod penal - suspendarea condiționată a exectării pedepsei penale cu închisoare;

- recurentul menționează că instanța de apel la stabilirea pedepsei inculpatului (prin aplicarea art.90 Cod penal) nu a identificat circumstanțe importante care ar permite condamnarea cu suspendarea pedepsei;

- prin urmare, ținând cont de circumstanțele cauzei, gravitatea infracțiunii săvârșite, comportamentul inculpatului după comiterea infracțiunii, ca obiect juridic special al infracțiunii au constituit, relațiile sociale cu privire la solidaritatea familială, că inculpatul se caracterizează negativ la locul de trai (f.d.39), anterior a fost condamnat pentru o infracțiune similară (f.d. 18- 20), a comis infracțiunea în perioada de probațiune, a comis infracțiune în stare de ebrietate, vina în comiterea infracțiunii incriminate a recunoscut parțial, recurentul conchide că urmează a fi casată decizia instanței de apel, în partea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, și urmează a fi dispusă executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu

excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, deoarece doar prin executarea reală a pedepsei, inculpatul va conștientiza gravitatea acțiunilor, precum și va fi atins scopul legii penale de restabilire a echității sociale, de corectare a inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane;

- recurentul consideră neîntemeiată soluția instanței de fond și instanței de apel de a respinge cerința privitor la încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului Lungu Serghei în beneficiul statului în sumă de 1613 lei;

- soluția cu privire la cheltuielile judiciare, instanța de apel a motivat prin aceea că, cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, prin numirea expertizei judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului. Însă, în decizie și sentință lipsește dispoziția privind trecerea cheltuielilor judiciare pe contul statului;

- recurentul consideră că hotărârea instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, care sunt temeiuri pentru recurs prevăzute în art.427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală, și în legătura cu aceasta este o singură soluție legală ca să fie casată decizia instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

6. Judecând recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, *Colegiul penal lărgit* concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea parțială a hotărârii contestate, în partea stabilirii pedepsei și soluției privind cheltuielile judiciare și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, reieșind din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Reieșind din conținutul recursului declarat de procuror, se constată că acesta este întemeiat în baza pct.6) și 10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel, în cazul în care hotărârea atacată nu

cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Din conținutul recursului rezultă că, partea acuzării este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, însă critică decizia instanței de apel, în partea menținerii sentinței prin care a fost respinsă solicitarea acuzatorului de stat, privind încasarea de la inculpatul Lungu Serghei a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului, în sumă de 1613 lei și critică pedeapsa acestuia în partea aplicării de către instanța de apel a prevederilor art.90 Cod penal.

Colegiul penal lărgit, verificând legalitatea deciziei instanței de apel sub acest aspect, constată că instanța, la examinarea apelului în partea stabilirii pedepsei și a soluției privind cheltuielile judiciare, nu a respectat întru totul prevederile art. 414 alin.(1), 417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de recurs reține că, prin sentința Judecătorei Cahul, sediul Cantemir din 04 iunie 2019, Lungu Serghei a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal și i s-a stabilit ca măsură de pedeapsă 180 (una sută opt zeci) ore muncă neremunerată în folosul comunității.

Cererea procurorului privind încasarea din contul inculpatului Lungu Serghei în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 1613 lei s-a respins, ca neîntemeiată.

Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 24 septembrie 2019, a fost admis apelul declarat de către procurorul în Procuratura raionului Cantemir, Marina Ivarlac, s-a casat parțial sentința primei instanțe, a fost respinsă cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată, în partea stabilirii pedepsei și în partea soluției adoptate în privința corpurilor delictive și s-a emis în această parte o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Lui Lungu Serghei, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin.(1) lit. a) Cod penal, i s-a stabilit pedeapsă în formă de închisoare pe un termen de 06 (șase) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art.85 Cod penal prin cumul parțial cu pedeapsa neexecutată aplicată prin sentința Judecătorei Cantemir din 19 iulie 2016, i s-a stabilit definitiv pedeapsa lui Lungu Serghei sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani 1 (una) lună, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art.90 Cod penal s-a suspendat condiționat pedeapsa aplicată lui Lungu Serghei pe un termen de probațiune de 3 (trei) ani, cu obligarea să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului care pune în executare sentința.

În rest sentința Judecătorei Cahul sediul Cantemir din 04 iunie 2019, a fost menținută.

Instanța de apel a admis apelul, menționând că prima instanță la individualizarea pedepsei pentru inculpatul Lungu Serghei nu a apreciat în deplină măsură personalitatea acestuia, și că Lungu Serghei anterior a mai fost pe banca acuzaților,

fiind condamnat pentru infracțiune similară.

Astfel, Colegiul penal lărgit consideră că, la examinarea apelului, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivului invocat de către procuror privind blîndețea pedepsei și nu a dat deplină eficiență prevederilor art. 61 Cod penal, nemotivându-și soluția în acest sens.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit menționează că, la cazul din speța dată se reține că, deși inculpatului Lungu Serghei i s-a modificat pedeapsa, stabilindu-i-se conform art. 90 Cod penal - suspendarea condiționată a pedepsei aplicate pe un termen de probațiune de 3 ani, cu obligarea să nu-și schimbe domiciliul fără consimțămîntul organului care pune în executare sentința, totuși motivarea aplicării prevederilor art.90 Cod penal este defectuoasă. Prin urmare, instanța de apel nu a dat răspuns la argumentele procurorului din apel privind blîndețea pedepsei, în raport cu personalitatea inculpatului, circumstanțele cauzei, or, inculpatul Lungu Serghei a agresat cu cuțitul pe Xxxxx, care este fratele acestuia, anterior a mai comis infracțiuni similare, în termen de probă, astfel, argumentele procurorului în această parte sunt întemeiate și urmează a fi admise, or acesta se încadrează în prevederile art.427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

Totodată, Colegiul penal lărgit consideră întemeiată critica adusă de procuror hotărârilor contestate, considerînd ilegală soluția instanțelor cu privire la respingerea solicitării procurorului de încasare a cheltuielilor judiciare.

În susținerea celor menționate supra, instanța de recurs reține că, prima instanță l-a recunoscut vinovat și l-a condamnat pe Lungu Serghei în baza art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, la 180 ore muncă neremunerată în folosul comunității, totodată a respins ca neîntemeiată cerința procurorului, privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor de judecată în sumă de 1613 lei, soluție menținută de către instanța de apel. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a indicat că „...*instanța de apel, a apreciat ca nefondată solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpatul Lungu Serghei în contul statului a cheltuielilor judiciare suportate în cuantum de 1613 lei, or, aceste sunt cheltuieli care sunt achitate din sumele alocate de stat pentru cheltuieli aferente.*

Or, potrivit art. 6 paragraful 2 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului, sarcina probațiunii este pusă pe seama organului de urmărire penală, persoana acuzată de un delict beneficiind de prezumția nevinovăției. Prin urmare, obligația pozitivă a statului constă în a colecta probe necesare în vederea constatării faptei penale, identificării făptuitorului, și implicit asumarea cheltuielilor aferente procesului. Dispozițiile alin. (3) art. 75 din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar din 14.04.2016 expres stabilește că în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat. La caz, inculpatul nu a solicitat personal numirea și efectuare raportului de expertiză medico-legală, aceasta a fost solicitată de organul de urmărire penală în vederea administrării probelor. Drept urmare

cheltuielile de efectuare a expertizei urmează să fie achitate din bugetul de stat fapt expres prevăzut și în art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală”, considerând necesar respingerea cerinței procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată.

Astfel, se reține că procurorul solicită încasarea de la Lungu Serghei a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului, în sumă de 1613 lei, în legătură cu efectuarea raportului de expertiză judiciară nr.201813D0027 din 16 martie 2018 (f. d.91-92).

Colegiul penal lărgit atestă că, la soluționarea chestiunii cu privire la încasarea sau neîncasarea din contul inculpatului Lungu Serghei a cheltuielilor judiciare, ce țin de efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 201813D0027 din 16 martie 2018, instanța de apel și cea de fond făcând trimitere la prevederile art. art. 227 Cod de procedură penală, art.75, alin. (3) din Legea nr. 68 din 14.04.2016, „Cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar”, a omis faptul că prin Legea nr.316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018 (publicată în Monitorul Oficial cu nr.40-47 art.108 din 09.02.2018), a fost abrogat alin.(2) art.143 Cod de procedură penală, care prevedea că, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Totodată, se reține că alin.(1) art.143 Cod de procedură penală, prevede cazurile când expertiza judiciară se dispune și se efectuează în mod obligatoriu, care în același timp corespunde situației din speță, deoarece pentru a stabili gradul de gravitate a vătămărilor corporale la partea vătămată Xxxxx, era necesară efectuarea unei asemenea expertize.

Instanțele judecătorești inferioare și-au motivat soluțiile contrar prevederilor art. 227 - 229 Cod de procedură penală, care stipulează că cheltuielile judiciare sînt suportate de condamnat sau sînt trecute în contul statului.

Or, motivîndu-și soluția instanțele judecătorești inferioare au interpretat eronat legea – art. 143 și art. 229 Cod de procedură penală și nu și-au motivat eficient soluția respingerii încasării cheltuielilor pentru expertiza suportată de stat în cadrul procesului penal, care s-a soldat cu condamnarea inculpatului Lungu Serghei.

Totodată, Colegiul menționează că conform art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală prevede că *instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.*

Iar potrivit art.227 alin.(1) și alin.(2) pct.5) Cod de procedură penală, *cheltuieli judiciare sînt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele: cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.*

În această ordine de idei, reieșind din concluziile expuse de către instanța de apel în motivarea soluției adoptate, Colegiul lărgit constată că, aceasta dispunând

menținerea sentinței prin care a fost respinsă ca neîntemeiată solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 1613 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile legislației procesual penale, adoptând o soluție pripită.

Reieșind din cele sus menționate, Colegiul penal lărgit conchide că erorile de drept constatate supra se încadrează în cele prevăzute de pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel, nu a respectat prevederile art.414 Cod de procedură penală, și, ținând cont de faptul, că erorile comise de către instanța de apel, nu pot fi reparate în instanța de recurs, decizia atacată urmează a fi casată în partea stabilirii pedepsei și a soluției privind cheltuielile judiciare, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să înlăture erorile constatate mai sus, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. art.434, 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, casează parțial decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 24 septembrie 2019, în partea stabilirii pedepsei și soluției privind cheltuielile judiciare, în cauza penală privindu-l pe **Lungu Serghei Xxxxx**, și dispune rejudecarea cauzei în această parte, de către Curtea de Apel Cahul, în alt complet de judecată.

În rest celelalte dispoziții ale deciziei atacate se mențin.

Decizia nu se supune căilor de atac în partea dispusă rejudecării, în rest este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **06 aprilie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor